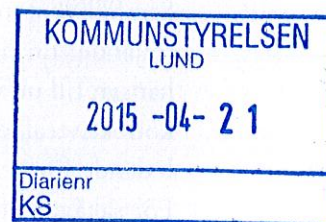

Kontaktperson
010-224 16 60 (Exp)
Rättsenheten

Enligt sändlista

Överklagande av detaljplan för Spårväg Motorvägen E22 – Norr om Solbjersvägen, Lunds kommun

Beslut

Länsstyrelsen avvisar överklagandena från Lennart Nord, Jan Annerstedt och Marianne Rehnstedt.

Länsstyrelsen avslår överklagandet från Samfälligheten Spexaren.

Redogörelse för ärendet

Kommunstyrelsen i Lunds kommun beslutade den 18 december 2014 att anta detaljplan för Spårväg Motorvägen E22 – Norr om Solbjersvägen. Detaljplanen syftar till att pröva lämpligheten att anlägga spårväg mellan Lund C och Science Village Scandinavia/ESS för att tillgodose det långsiktiga behovet av ett attraktivt kollektivtrafiksystem mellan Lund C och Brunnsnäs/ESS. Detaljplanen omfattar delsträckan Motorvägen E22 – Norr om Solbjersvägen.

Samma dag har kommunfullmäktige antagit ytterligare fem detaljplaner rörande Spårväg i Lund. De sex detaljplanerna behandlar tillsammans hela spårvägens sträckning från Lund C/Clemenstorget upp till spårvagnsdepån nordöst om Science Village/EES. Samtliga detaljplaner har överklagats till länsstyrelsen.

Beslutet att anta detaljplan för spårväg Motorvägen E22 – Norr om Solbjersvägen har överklagats av Lennart Nord, Jan Annerstedt och Marianne Rehnstedt samt Samfälligheten Spexaren som samtliga yrkar att beslutet upphävs.

Samfälligheten Spexaren har som skäl för sitt överklagande angett i huvudsak följande. En tidplan för omarbetning av planen bör tas fram. Tidsplanen bör ta hänsyn till utfall av pågående politiska överläggningar om ny utredning av kollektivtrafiken i Lund. I planeringen nämns spårväg som tekniklösning men ledande företrädare för kommunen menar att man inte låst sig vid detta alternativ. För sakägare är det stor skillnad mellan alternativa teknikval vad gäller bland annat tillgänglighet och möjlig hållplatsplacering och för att kunna yttra sig är det viktigt att valet av teknik tydligt framgår. Detaljplanen innebär försämringar för Samfälligheten Spexarens tillgång till regional busstrafik om nuvarande hållplatser flyttas. Spexaren anser vidare att det inte visats att detaljplanerna är genomförbara med hänsyn till buller. Redan i tidigare planhandlingar har framkommit att vissa fastigheter kommer att riskera ljudnivåer nära eller över riktvärden. Med beaktande av planerad tillkomst av ny motorvägsavfart, ny spårväg med mera kommer en mycket komplicerad situation uppstå ur akustisk synvinkel, även med delvis skärmande och delvis reflekterande nya stora huskroppar i omedelbar närhet av bostadsområdet. Styrelsen menar att ljudnivåfrågorna påverkas av flera av de planer som kommunen tagit fram under senare år med att de nu måste behandlas på ett samlat sätt där alla faktorer beaktas. För de boende är det den sammanlagda och sammanvägda ljudnivån och ljudets karaktär som avgör upplevelsen. I handlingarna nämns att miljö kvalitetsnormer för luftföroreningar inte överskrids. Det är en något intetsägande uppgift eftersom detta i själva verket gäller för hela Lund. Det är också en otillräcklig upplysning eftersom hälsoskador kan uppstå även under miljö kvalitetsnormerna. Det är inte spårtrafiken i sig som alstrar luftföroreningar utan fordonstrafik som drivs med förbränningsmotorer. Om spårtrafiken ingår i planeringssammanhang som förutsätter totalt sett ändrade trafikflöden bör frågan dock redovisas. Planens miljöpåverkan är så stor att miljökonsekvensbeskrivningen bör vara allsidig och inte enbart tas fram i vissa begränsade avseenden. Cykelvägar bör utformas så att de inte medför genomfart genom kvarteret Spexaren för pendelcyklister. Detta är av största betydelse eftersom cykelbanor saknas inne i kvarteret och små barn och äldre ofta befinner sig på de smala gångarna i området. Det bör genomföras fördjupade säkerhetsanalyser som beaktar risker för spårvagn, bland annat längre bromssträckor än för bussar och svårigheter att väja i sidled i oväntade situationer. En säkerhetsanalys behövs även avseende placering av dagvattendamm direkt intill radhus avsedda för barnfamiljer. Dagvattenfrågor bör lösas i det planeringssammanhang där dagvattnet uppstår. De etiska frågorna belyses inte närmare när det gäller hur förändringar kan upplevas från kvarteret Spexaren. Närområdet kommer att förändras radikalt för de boende i form av stora byggnadskroppar intill föreslagen ny hållplats och ny spårväg åt norr. Förstärkta bullerskydd och instängslade dagvattendamm är andra frågor som inte utretts vad gäller estetik.

Skäl för beslutet

Klagorätt

Av 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, framgår att bestämmelser om vem som får överklaga ett beslut om antagande av detaljplan finns i 22 § förvaltningslagen (1986:223), FL.

I 22 § FL anges att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

Av praxis (jfr. Mark- och miljööverdomstolens dom den 17 juni 2014, mål nr P 10894-13) framgår att beslut avseende en detaljplan anses angå ägare till de fastigheter som ligger inom planområdet eller som gränsar direkt till detta eller endast skiljs åt från detta av en väg. Därutöver anses beslut angå ägare till fastigheter i nära grannskap, om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, natur- eller trafikförhållandena på platsen m.m.

Rättspraxis när det gäller vem som ska anses särskilt berörd av en detaljplan på sådant sätt att denne betraktas som sakägare är relativt snävt. Det krävs att man på något sätt kan visa att man är direkt berörd av beslutet, t.ex. att regleringen i detaljplanen på något vis påverkar äganderätten till den egna fastigheten. Mer allmänna eller indirekta effekter på boende eller verksamheter i ett samhälle eller en stadsdel eller ett grannskap kan inte anses medföra att man betraktas som sakägare, även om planen kan upplevas ha betydelse för livsvillkoren i samhället, stadsdelen eller grannskapet.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Den krets av personer, föreningar, organisationer och andra som enligt PBL ska ges tillfälle att yttra sig över en detaljplan under planprocessen är vidare än den krets som har rätt att överklaga ett antagandebeslutet. Anledningen till detta är bl.a. att kommunen ska ha ett brett beslutsunderlag för detaljplanen. Klagorätt över en antagen detaljplan har emellertid endast den som detaljplanen angår eller som i övrigt anses särskilt berörd av den.

Såvitt framkommit äger varken Lennart Nord, Jan Annerstedt eller Marianne Rehnstedt någon fastighet som ligger inom planområdet eller någon fastighet som gränsar direkt till planområdet eller som är avskild från planområdet endast av en gata eller väg. De har därmed inte klagorätt på denna grund.

Vad länsstyrelsen därefter har att pröva är om Lennart Nord, Jan Annerstedt och Marianne Rehnstedt ändå ska ha klagorätt på grund av att de anses särskilt berörda av detaljplanen.

Lennart Nord bor på Prennegatan i Lund, som fågelvägen ligger mer än 2 km sydväst om planområdet. Med hänsyn härtill, samt då detaljplanen inte innehåller någon reglering som direkt påverkar hans möjligheter att utnyttja sitt boende anser länsstyrelsen att han inte är särskilt berörd av detaljplanen. Han saknar därmed klagorätt.

Jan Annerstedt och Marianne Rehnstedt bor på S:t Laurentiigatani Lund, som fågelvägen ligger knappt 2 km väster om planområdet. Med hänsyn härtill, samt då detaljplanen inte innehåller någon reglering som direkt påverkar deras möjligheter att utnyttja sitt boende anser länsstyrelsen att de inte är särskilt berörda av detaljplanen. Jan Annerstedt och Marianne Rehnstedt saknar därmed klagorätt.

Sammantaget anser länsstyrelsen därmed, även med beaktande av vad Lennart Nord och Jan Annerstedt och Marianne Rehnstedt har anfört, att de inte kan anses vara berörda av detaljplanen i den mening som avses i PBL. De betraktas därmed inte som sakägare med rätt att överklaga kommunfullmäktiges beslut. Deras överklaganden ska därför avvisas.

Prövningens avgränsning

Länsstyrelsen prövar endast detaljplanens förenlighet med bestämmelserna i PBL. Huruvida en prövning enligt miljöbalken (1998:808) skulle vara aktuell är inte en fråga som ingår i länsstyrelsens prövning i förevarande ärende.

Prövning i sak

Enligt 1 kap. 2 § PBL är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Detta innebär att kommunen själv, inom vida ramar, har att avgöra hur marken ska disponeras samt hur miljön ska utformas i den egna kommunen. Stor vikt bör således tillmätas de lämplighetsbedömningar som kommunen företagit. Vid en överprövning av kommunens beslut om antagande av detaljplan bör beslutet upphävas endast om kommunen i sin bedömning gjort en felaktig avvägning mellan motstående enskilda intressen eller motstående enskilda och allmänna intressen, eller i de fall då kommunen har begått fel vid handläggningen av planärendet. Länsstyrelsens prövning i ett ärende avseende en överklagad detaljplan avser i allt väsentligt frågor som är av betydelse för de klagande i deras egenskap av sakägare eller boende, dvs. frågor som rör de klagandes enskilda intressen (jfr 2 kap. 1 § PBL).

Av 2 kap. 2 § PBL framgår att planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt denna lag ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företråde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

Av 2 kap. 3 § PBL framgår att planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,
2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper,
3. en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt, och
4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens.

Även i andra ärenden enligt denna lag ska hänsyn tas till de intressen som anges i första stycket 1–4.

Av 2 kap. 4 § PBL framgår att vid planläggning får mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

Av 2 kap. 5 § PBL framgår att vid planläggning ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet bl.a. med hänsyn till möjligheterna att ordna trafik.

Av 2 kap. 6 § PBL framgår att vid planläggning ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt bl. a. med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan samt trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö.

I 2 kap.9 § PBL anges följande. Planläggning av mark och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar enligt denna lag får inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket, skylten eller ljusanordningen kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Länsstyrelsen ska på eget initiativ enligt 11 kap 10 § PBL överpröva en kommuns beslut att anta en detaljplan om beslutet kan antas innebära att

1. ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken inte tillgodoses,

2. regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt,
3. en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken inte följs,
4. strandskydd enligt 7 kap miljöbalken upphävs i strid med gällande bestämmelser, eller
5. en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Länsstyrelsen beslutade den 19 januari 2015 att inte överpröva den aktuella detaljplanen. Detta innebär att länsstyrelsen redan tagit ställning till hur planen förhåller sig till de allmänna intressena i 11 kap 10 § PBL och bedömt att detaljplanen är förenlig med riksintressena. Vad Samfälligheten Spexaren har anfört föranleder inte länsstyrelsen att nu göra en annan bedömning. Länsstyrelsen konstaterar att miljökvalitetsnormerna inte överskrids inom planområdet och vad klaganden har anfört om att hälsoskador från luftföroreningar kan uppstå redan under normerna är inte en grund för att upphäva planen.

Klaganden har anfört att spårväg nämns som teknisk lösning i planeringen men att företrädare för kommunen menar att man inte har låst sig vid detta alternativ. Länsstyrelsen konstaterar att det av planbeskrivningen framgår att detaljplanen syftar till att pröva lämpligheten att anlägga just spårväg och att det inte föreslås andra tekniska lösningar som alternativ. Alternativa lösningar för utbyggnad och investering för att utveckla kollektivtrafiken har studerats under årens lopp, och spårvägen har bedömts vara den bästa lösningen för stråket Lund C-ESS då denna ger bäst förutsättningar för ökat kollektivresande och stadsutveckling i stråket.

När det gäller klagandens invändning mot att miljökonsekvensbeskrivningen enbart tagits fram i vissa avgränsade avseenden konstateras att länsstyrelsen tidigare i planprocessen har bedömt att miljökonsekvensbeskrivningen kan avgränsas till att fokusera på konsekvenserna för riksintresse för kulturmiljövård samt påverkan på och konsekvenserna för andra planer och program. Det har i överklagandet inte anförts något som föranleder länsstyrelsen att nu göra någon annan bedömning.

När det gäller klagandens invändningar avseende den bullerutredning som gjorts gör länsstyrelsen följande bedömning. I infrastrukturpropositionen (prop. 1996/97:53), anges följande riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör överstigas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur:

- 30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus,
- 45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid,
- 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till fasad.

Det finns idag inga speciella riktvärden för spårvagnstrafik utan ljud från spårvagnar kategoriseras som järnvägsbuller. Riktvärdena bör ses som långsiktiga mål och är inte rättsligt bindande. De ska vara vägledande för bedömningar med hänsyn till lokala faktorer och särskilda omständigheter i det enskilda fallet.

En bullerutredning har tagits fram för detaljplanerna för spårvägen. I utredningen har man, för att få en bättre uppfattning om hur den samlade bullersituationen kommer att se ut med införandet av spårväg, beräknat buller från både spårvagnar och vägtrafik. I genomförda beräkningar inom kvarteret Spexaren uppgår buller från spårvagnstrafiken som mest till ca 54 dBA ekvivalentnivå, vilket understiger gällande riktvärden. Däremot beräknas de ekvivalenta ljudnivåerna vid fasad öka med 1 till 2 decibel och hamna upp till 59 dbA ekvivalentnivå vid en sammanvägd ljudnivå. För de fastigheter där bullerriktvärdena överskrids presenteras förslag på bullerreducerande åtgärder. I första hand föreslås att spårvägsområdet i höjd med kvarteret Spexaren förses med gräsbädd istället för asfaltsbädd. Denna åtgärd beräknas dämpa ljudnivån från spårvägstrafiken med ca tre till fyra decibel och därmed minska den sammanvägda ekvivalenta ljudnivån med ca 1 decibel. Ytterligare åtgärder kan vara att se över befintliga bullerskydd och eventuellt höja befintlig vall utanför området. Fastighetsägarna kan söka bidrag från kommunen för åtgärder de behöver göra för att minska bullerpåverkan på deras fastigheter. Om och vid en utbyggnad av en ny trafikplats på E22 vid Ideon får utredningar som påverkar befintlig bebyggelse bullermässigt tas fram. Länsstyrelsen bedömer att utredningen är godtagbar och finner ingen anledning att på denna grund häva planen.

Klagandena har anfört att det bör genomföras fördjupade säkerhetsanalyser som beaktar risker för spårvagn. Av planbeskrivningen framgår att spårvägen utformas för att ge en hög trafiksäkerhet och stor vikt kommer att läggas vid tydlighet avseende var spårvägen rör sig. Hållplatserna kommer att vara tydligt skyltade och belysta för att skapa trygghet och säkerhet för resenärer och andra som rör sig i anslutning till hållplatsen. Korsningar kommer att utformas med god sikt och hög säkerhetsnivå. Länsstyrelsen bedömer i denna fråga att kommunen haft ett tillräckligt underlag för sitt planbeslut. Klagandena har anfört att en säkerhetsanalys behövs även avseende placering av dagvattendamm direkt intill radhus avsedda för barnfamiljer. Kommunen har i sitt utlåtande angett att dagvattendammen ska utformas så att det ska vara säkert att vistas runt den för både barn och vuxna. Utformningen kan ske på olika sätt men det har inte specificerats i detaljplanen. Länsstyrelsen finner ingen anledning att på denna grund upphäva detaljplanen.

Länsstyrelsen finner att planen kommer att innebära en stor förändring i Samfälligheten Spexarens närområde men att den inte kan anses medföra sådana betydande olägenheter för de klagande eller i övrigt sådan påverkan på området att planen av det skälet inte kan godtas. Den antagna planen får enligt länsstyrelsens mening anses uppfylla kraven på tillräckligt beaktande av allmänna och enskilda intressen. Med hänsyn till det ovan anförda och då det inte heller i övrigt har anförts

någon omständighet som bör föranleda att det överklagade beslutet upphävs ska överklagandet från Samfälligheten Spexaren avslås.

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt, se nedan.

Beslut i detta ärende har fattats av länsassessor Anna Månsson, rättsenheten efter föredragning av länsassessor Cecilia Aunér, rättsenheten.

Anna Månsson

Cecilia Aunér

Sändlista: (F.delg)

Styrelsen för Samfällighetsföreningen Spexaren, c/o Karl Walett, Uardavägen 2 D,
224 71 Lund

Lennart Nord, Prennegatan 8 A Lgh 1202, 223 53 Lund

Jan Annerstedt och Marianne Rehnstedt, S:t Laurentiigatan 10, Lund

Expedition till:

Kommunfullmäktige i Lunds kommun

Lantmäteriet

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska ni skriva till Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen Skåne, Rättsenheten, 205 15 MALMÖ.

Av överklagandet ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras.

Skrivelsen ska undertecknas. Uppge även namn och telefonnummer. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning. Om förenklad delgivning tillämpas gäller istället de regler som informerats om i samband med bekräftelsen på överklagandet.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Länsstyrelsen, tel 010-224 16 60 (rättsenheten).

